

به ریتانیا: داواکاری له سهر ټیسلام روو له زیادبونه

چهرغ و فولهك

زمانو له فز شیرینهکان

کەتان خادیمی

ماوهیه که دهمو له فزی دسه لات بهرامبه ر به ټوپوزسیون شیرین بووه، یان گهر که سیک زور شاره زای سیاستو شیکردنه وهی وتار نه بیټ، له وانیه بلیت هم پیاوه گه ورانه رچاو تکای دنیاتان لینه که زو به قوربانانان نه بن که چی ټیوه هر لالوتن، ناخر وه زیرتان نه ویت نه وه وه زیری... پاره تان نه ویت... نه وه پاره...! به لاهم هم قسانه وهک وینه په کن که له دوروهه چاوت پشکه و پیشکه بکات وایه، یان وهک بیانو برینی منالیکه که دهگری به دواي دابکیا، دایکشی دهست دکات به گیرفانیو دوسه دپه نجاهی که داتن، نه وه هر ژیر نابیته وه نه و بوی نه کات به هه زار، چونکه نه وهی منداله که بریاری له سهر داوه رښتیه تی له گه ل دایکید.

هر بویه که گوځ له دسه لات نه گرین بهم دهمو له فزه وه بهم رچاو تکایه وه گهر زور هوشار نه بیټ ده لیتیت هم دسه لاته عادیله گیری به دهست هم حیزبانه وه خواردوه، نه وه زیریان دوه ویتو نه پاره و نه هیچ، که چی رږژ تائواره په خنده ده گرین.

به لاهم من هم جوره لیدوانانهم وهک قسه کانی نه و کابرایه دینه به رچاو ده گزینوهه کابرایه کی دانیشتووی هه ورامان بریار نه دات ماله کی له ته ویتله وه بار بکات (بۆ ټیلامپ) ژنه ش رازی نیو به نابه دلی مالی پیچاوه ته وه، به لاهم پیاوی کورد هر نه وه نده بریاری دا ټیتر ژن دسه لاتی نامینیت، هر بویه ناو مال نه پیچیته وه ده بیټنه ناو بازار تابار بکات، پیاوه که ده بیټنه ژنه هر لالوته به زمانیکی زور شیرینه وه ده لیت: (ژنه کهم گیان... نازیزه کهم... ته ویتله و نه ویت نه وه ټیلامپ، ټیلامپت نه ویت نه وه ټیلامپ).

نه نجه نگیان له دژو، داواي هاوسه رگیری له (قه دم خیر) دهکات، قه دم خیر بهم داواکارانه ی رها شا توره ده بیټو، هه موو دیاریه کانی به نیردراوه که دا ده نیرتیه وه، ده لیت برږن به (شا) که تان بلین که من پیویستم به دیاری نه و نیو به پی بلین: (من ژن نیم تا شووی پی بکه، به لکو نه و خوی ژنه)، بویه شا زور توره ده بیټ، سوپایه کی زور ده نیرتیت بۆ لورستان به هه زاران ژن و مندالو بی تاوان ده کوژیتو به ده بیان لادج وگوند ده سوتیتو خاپوری دهکات.

شا به سوپایکی زوره وه هیرشیان کرده وه و کوتاییان به سوپایه کی قه دم خیر هینا، جاریکی تر (رها شا) به فرتو فیل و باوه ری درونانه ی به لیتنی هه نگیونی که زور گه وره تر بوله فرتوفیله کانی پیشووی، په کهم جار نه بوه که فیل بکه له کوردو پویشی بکه به ناینی ټیسلام، نیردراویکی تری نارد بۆ لای قه دم خیر له گه ل نوسخه په ک له قورنای پیروژ که ټیمز او په نجه موری شای له سهر بوو هه تا بریایکات که مسولمانیکی له خواتر سه و، سویندی خواردوه به وقورنه که نیازی پاکه و نه و قورنه ش شایه تیه تی، به لیتنی پیداوه که جاریکی تر لورستان بگه پینتیه وه بۆ جارانی پیشو، ده رکردنی لیبورنی گشتی بۆ هه موو سوپایه کی، بویه هه ندیک له سوپایه کی بریایان کردو خویان و چه که کانیان ته سلیم به سوپای شا کرد، قه دم خیرو ژماره په ک کهس له سوپایه کی زانیان که نه مه ش فیلیکه له فیله کانی تر، بویه سوپایه کی رها شا پویشتن هر نه و شه وه پاسه وان کانیان کوشتنو قه دم خیرو حه فده کهس له گه وره کانیان ده سته سه ر کردو په وانیه تارانیان کردن، بۆ پوژی دواي حه فده که سه که له سیداره دراو نیوکه کانی قه دم خیری ده رپینا کردی به ره شووه ی و لاهه که په وه، نه و خاتونه مه زنه ش هه موو لاهه بیان ټیکشکاندو خستیا نه زیندانه وه.

ده لیتن هم کاره جیاکاریه دژو نافرته تان، هاوکات ریکخراوی مافی ژنای ټیترانو کوردی هه لمه ټیکیان دژو هم کاره نه جام داوه، هر هم ترسه پالی نابه (البارونه کوکس) بۆ پیشکه ش کردنی پرژه په یک بۆ کوریدیه کی که ده لیت: (کهم بژی که ل بژی)، مردنی پی باشتروو له ژنای ټیتر ده سته یی، بویه چه کی کوریدیه تی هه لده گریټو بانگه شه ی رپه رینی ناوچه ی (لورستان) ی پرژه لاتی دهکات، که هم رپه رینه په کی گرتوه له گه ل رپه رینه که ی رپه ری گه وره ی کورد سمکوشاک (ټیسماعیل خانی شکاک).

قه دم خیر کچی پیشه و (قه ند قه لاهه ندی) یه، که په کیټک بوه له فرمانپاوه کانی میرنشینی لورستانی بچوک له هوزه کانی (لوری فیللی)، هم خانمه کورده له سهرته ای سده ی بیست له دایک بووه، که کچیکی جوان بالاپیکو پویشتیرو زیره کو سوارچاکو نازابووه، له سالی ١٩٢٥ شاره زای په هله وی، (شا مورادخان) که کوټا فرمانپاوه ی میرنشینی بچوک بووه برای (قه دم خیر) بووه، ده کوژیت، همه ش وا له (قه دم خیر) دهکات که پقو قینه ی بهرامبه ر شادروست بیټو به لیتنی داوه که زولم و زوری قبول نه کات، شا به مه ی زانی تاوانباری دهکات، له ماوه په کی کورتدا قه دم خیر هه لده سته یی به ناماده کردنی سوپایه ک له کورده فیله په کانو رپه رینی راکه یاندو خوی رپه ری سوپایه کی دهکاتو ویستویه تی سهره خوی لورستانی رپه گه یه نریت، بویه له شاخه کانی کوردستانه وه هیرشیان کرده سهر سوپای (شا) له چه ندین لاهه زهره رو زانی زوریان به سوپایه کی شا گه یاند، شا چه ندین هوزی کوردی بانگه پشست کرد، هه ولی دا به پاره و پله و پایه رازیان بکات که له دژو نه و شوپشه بوه سته وه، به لاهم هم هوزانه رازی نه بوون ده سته یان خویناوی بکه به خوینی پوله کانی خویان... بویه سوپایه کی (شا) به ناچاری چه ندین جار هیرشیان کرده سهری به شکست خواردوی گه رانه وه، له و کاته دا (قه دم خیر) نامه په ک ده نیریت بۆ (شیخ محمودی حه فید) که تییدا باس له و زولم و زوریان دهکات که پوه پویان ده که نه وه، داواي لی دهکات که سوپایه کیان په کیگریټو، رازیبه له ژیر فرمانپاوه ی (شیخ) دا بیټ خوی سوپایه کی، چه کو تفاق دووسالی سوپایه کی هه بووه، به لاهم شیخ رازی نابیت له ترسی نه وه کی لایه نگرانی به هه له تیگه ن و بلین ته ماحی له سهره و ته سامانی و نه و خانمه کرد بیټ، شا رها وه فدیک ده نیریت بۆ لای (قه دم خیر) له گه ل کومه لیک دیاری به نرخ و گران به هاو، به لیتیش ده دات که لورستان بگه پینتیه وه باری پیشووی و لیخوش بونی گشتی ده ریکات بۆ نه و که سانه کی که

هه بووه له چاو نافرته تانی فارسو تورکو عه ره ب، هه ولیان داوه شان به شانی پیاو خزمه ت بکه ن، هه رووه له به ره ی جه نگ دابوون دژ به داگیرکه ران. شانی نهر (قه دم خیر) په کیټکه له و ژنه ناسراو ناودارانه ی میلله تی کورد، شیره ژنیکی سهر کرده و سوارچاکو نازاو به هه لمه ت بووه، خو شه ویستی بۆ کوردو کوردستان زیاترو شیرین تربوه له پروجو ژنای خوی، ناواتی نه بووه که کورد پرزگاری بیټ له داگیرکه ره خو په رستو خراپه کاره کان، هم شا ژنه نه یوانی به رکه کی نه و هه موو زولم و زوره بگریټ که روه پووی میلله تی کورد بووه له سهر دهستی (رها شای په هله وی)، به نمونه ی نه و په نده

"قه دم خیری سهر کرده، شوو به رها شا ناکات!"

ټا: مهجوبه

میژووی کونو نویمان پره له شانازی و گه وره یی، په پره نالتونیه کانی رازینراونه ته وه به ده بیان نافرته تی نازابوویټر، که رولی سهرنج راکیش و کاریگه ریان هه بووه له بواره کانی پاریزگاری کردن و خزمه ت کردنی زانستو زانیاری له پینا و کوردو کوردستاندا، شانی دیارو پیشه نگو شوپشگریو پیشمه رگه و زانو هه تا جیگری په رله مانیش هه بوون.

